

ξάγεται δι' άντλίας εκ του δρυχείου και ύποβάλλεται εις εξάτμισιν.

Έν Γαλλία υπάρχουνι κοιτάσματα τινα δρυκτου άλατος, τά όποια εξορύσσονται είτε δια στοών ύπογειων, είτε, ως ειπομεν, δια της εισροής του ύδατος. Τά κυριώτατα τών κοιτασμάτων τούτων υπάρχουνισιν έν τοις νομοις τών κάτω Πυρηναιών, του Μοσέλλα, της Μέρθης και άλλαχού.

Άλλά ταύτα ούδὲ καν δύνανται νά παραβληθώσι πρὸς τά θαυμαστά κοιτάσματα του δρυκτου άλατος της Γαλλικίας. Έκει τὸ άλας σχηματίζει στρώματα πολλών εκατοντάδων μέτρων πάχους και κατέχει άπέραντον έκτασιν. Τά έν Wieliczka μεταλλεία του άλατος εκτεινονται επί 3 χιλιομέτρων μήκος και πλέον του ένός χιλιομέτρου πλάτος, τὸ δὲ έν αὐτοῖς συμπαγές κοιτάσμα του άλατος έχει πάχος 340 μέτρων. Όμοίως περίπου διαστάσεις έχουν και τά μεταλλεία τά έν Bochnia. Και έν Wieliczka και τά έν Bochnia μεταλλεία εἶνε ιδιοκτησία του Αυστριακού στέμματος, παράγουσι δὲ ετησίως πολλὰς χιλιάδας κανταρίων άλατος.

«Υπελογίσθη, λέγει ο κ. Baden έν τῷ περι άντρων και σπηλαιών περισπουδάστω αὐτου συγγράμματι, ότι δια νά επισκεφθῆ τις τοὺς άτελευτήτους λαβυρίνθους τών στοών, τών αιθουσών, τών άποθηκῶν, άς εγκλείουσι τά μεταλλεία της Wieliczka, έπρεπε νά διατριφῆ τέσσαρας έβδομάδας ύπὸ τήν γῆν και νά περιπατῆ δὲ κτὼ ώρας καθ' έκάστην. Τὸ δλικὸν μήκος πασῶν τών στοών ύπολογίζεται εις 432 χιλίόμετρα.

»Έν εκ τών περιεργότερων έντὸς τών άχανῶν εκείνων κοιλωμάτων, άτινα άντανακλῶσι πανταχόθεν ως τὸ κρύσταλλον τήν λάμψιν τών λύχνων και τών λαμπάδων, εἶνε τὸ παρεκκλήσιον του Άγ. Άντωνίου, κείμενον εις τὸ πρῶτον πάτωμα. Τὸ παρεκκλήσιον τούτο εἶνε εσκαμμένον έν αὐτῷ τῷ μεταλλείῳ και σύγκειται ὅλον εξ άλατος· ἡ άγία τράπεζα, τά αγάλματα, αἱ στηλαι, ὁ άμβων, τά κοσμήματα, τά πάντα εἶνε εξ άλατος.

»Εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα, (μεταχειριζόμεθα τήν λέξιν πάτωμα ἵνα ευκρινέστερον δηλωθῆ τὸ πρᾶγμα), βλέπει τις λίμνην 160 μέτρων μήκους και 12 βάθους, σχηματισθεῖσαν εξ ένσταλαγμῶν. Οἱ επισκεπτόμενοι τά μεταλλεία οὐδέποτε παραλείπουσι νά διατρέξωσιν έν λέμβῳ τήν λίμνην ταύτην. Τὸ έν τῷ μέσῳ ψηλαφητου σκότους ύποτρέμον φῶς τών λαμπάδων, ἡ έν σιγῇ επί τών ακινήτων ύδάτων οἰονεἰ ὀλισθαίνουσα λέμβος, αἱ εκρήξεις της πυρίτιδος διαρρηγνουσής και άποκοπτούσης μεγάλους ὄγκους άλατος, διεγείρουσιν έν τῇ ψυχῇ τήν ιδέαν ύποχθονίου τινὸς κόσμου και τρόμου θρησκευτικου και μυστηριώδους πληροῦσιν αὐτήν.

»Πολλάκις έχον χώραν έν τοῖς έν Wieliczka μεταλλείσις λαμπραἱ έορταἱ και πανηγύρεις, εξ ὧν

εἶνε μάλιστα μνήμης άξία ἡ γενομένη έν έτα 1624, ένεκα του γάμου της βασιλίσσης Σοφίας, συζύγου Βλαδισλάου του Ίαγελλῶνος. Όσάκις άλλως μέλος τι του Αὐτοκρατοκου Οἴκου της Αυστρίας επισκέπτεται τά λαμπρά εκείνα άλατορυχεία, τά κοσμοῦσι πολυτελέστατα δια τήν περίστασιν και λαμπρῶς τά φωτίζουνσι. Κάτοπτρα, πολυέλαιοι, παραπετάσματα διατίθενται έν ευρυτάτη και κανονική αιθούσῃ· κυκλοτερῆς στοά ύποβασταζομένη ύπὸ στηλῶν εξ άλατος εἶνε ὠρισμένη δια τήν μουσικήν, ἥς τά γλυκύφθογγα μέλη έμποιοῦσι παράδοξον έντύπωσιν ύπὸ τοὺς ἡχήμετας εκείνους θόλους.

»Ἡ ζωηροτέρα φαντασία δύναται μόλις νά συλλάβῃ ιδέαν τοιούτου θεάματος, ὕπερ βλέπων τις νομίζει ότι εγένοντο πρᾶγμα τά παραμύθια τών Νεράιδων.»

»Όθεν τά μεταλλεία ταύτα έδωκαν άφορμὴν εις πολλὰς και πολυειδεῖς δημοτικὰς παραδόσεις. Διηγείτο ὁ λαὸς ότι οἱ εκεί εργαζόμενοι ἦσαν μοιραίως καταδεδικασμένοι νά μη επανιδῶσι του ἡλίου τὸ φῶς. Ότι μόλις ύπὸ τήν γῆν καταβάντες αὐτοἱ τε και αἱ οἰκογένειαι των άπετέλουν φυλὴν ύποχθόνιον ἥτις εγεννάτο, εξη και άπέθνησκεν εκεί κάτω, εις τὸ σκότος τὸ βαθύτατον.

Άγνωστον εἶνε πότε πρῶτον άπεκαλύφθησαν τά κοιτάσματα ταύτα τών Καρπαθίων· ἤξέρουμεν μόνον ότι εξωρύσσετο εκείθεν άλας ἤδη κατά τὸν 18' αἰῶνα. Δημοτικῆ τις παράδοσις, ἣν αναφέρει ὁ Άδάμ Στρέλλερ, άποδίδει τήν πρῶτην αὐτῶν εὑρεσιν εις περιεργον συμβεθικής.

»Ἡ ἡγεμονίς της Οὐγγαρίας Κουνηγόνδη, μνηστῆ Βολεσλάου του Άγιοῦ, βασιλέως της Πολωνίας, δὲν ἠθέλησε νά δεχθῆ οὐδεμίαν προίκα παρὰ του πατρὸς αὐτῆς οὔτε εις χρυσόν, οὔτε εις άργυρον, πορευομένη ὕμως εις Πολωνίαν διέβη δια τών μεταλλείων τών αλάτων της Οὐγγαρίας και έρριψεν εκεί τὸν νυμφικόν της δακτύλιον. Μόλις εφθασεν εις τήν Κρακοβίαν, ἡ Κουνηγόνδη εζήτησε νά τήν ὀδηγήσωσιν εις Wieliczka και διέταξε ν' ανασκάψωσι τήν γῆν ένωπιόν της. Ἡ διαταγῇ εξετελέσθη, άπεκαλύφθη δὲ μεταλλεῖον άλατος πλουσιώτατον. Εἰς τὸ πρῶτον τεμάχιον άλατος, ὕπερ εξωρύχθη, άνευρέθη ὁ δακτύλιος της ἡγεμονίδος.»

Έν Ἰνδίας υπάρχουνι κοιτάσματα δρυκτου άλατος σπουδαιώτερα ἔτι τών έν Γαλλικία· καλοῦνται δὲ ταύτα Σειρά του Άλατος και άποτελοῦσι πρᾶγματι σειρὰν ὀρέων 200 χιλιομέτρων μήκους.

Τὸ άλας λοιπόν, τὸ άπαραίτητον τούτο εις τὸν άνθρωπον άρτυμα, τόσον άφθόνως διεχύθη επί της γῆς, ὥστε οὐδεὶς εἶνε φόβος μήποτε τυχὸν εκλείψῃ.

«ὡς σύμβολον τοῦ ἐνδοξοτάτου τούτου Τάγμα-
τος, καὶ μὴ λησμονεῖ μῆτε παραμέλει αὐτόν·
«οὗτος ἀναμιμνήσκει σοι, ὅτι ὀφείλεις νὰ ἦσαι
«θαρράλεός, καὶ, εἰς πόλεμον δίκαιον ἐμπλεκό-
«μενος, νὰ διατελῆς σταθερὸς, ἀνδρείος καὶ νι-
«κητής». Περιβάλλων τῷ νέῳ Ἰππότη τὸ περι-
«δέραιον καὶ τὴν ταινίαν, ὁ αὐτὸς Ἐπίσκοπος
λέγει: «Φέρε, περὶ τὸν τράχηλόν σου, τὴν ται-
«νίαν αὐτήν, τὴν κεκοσμημένην τῇ εἰκόνι τοῦ
«εὐτυχοῦς μάρτυρος καὶ στρατιώτου τοῦ Χριστοῦ
«ἀγίου Γεωργίου. Ὑπὸ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ
«παρορμώμενος, θριάμβευε καὶ τῶν εὐτυχῶν καὶ
«τῶν δυστυχῶν περιστάσεων, ὅπως, νικήσας εὐ-
«τόλμως τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σώματός σου καὶ τῆς
«ψυχῆς σου, δυναθῆς οὐ μόνον ν' ἀπολαύσῃς τὴν
«δόξαν τῆς κοσμητικῆς μάχης αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐ-
«πιστεφθῆς ἔτι τῇ δάφνι τῆς αἰωνίου νίκης». Πε-
«ριβάλλων τῷ νέῳ Ἰππότη τὸν μανδύαν, τῷ λέ-
«γει, πάντοτε ὁ αὐτὸς Ἐπίσκοπος τῆς Ὁξφόρῃς:
«Λάβε τὸν ὑγινοβαφῆ (cramois) μανδύαν
«αὐτοῦτον, εἰς αὐξήσιν τῆς εὐτυχίας σου, ὡς ἐνέ-
«χυρον καὶ σημεῖον τοῦ ἐντιμοτάτου Τάγματος
«εἰς ὃ εἰσῆλθες. Τεθωρακισμένος τούτῳ, ἔσο ἀν-
«δρείος, ὅπως οὐ μόνον πολεμῆς ἰσχυρῶς, ἀλλὰ
«καὶ προσφέρῃς τὸ αἷμά σου ὑπὲρ τῆς Πίστewς
«αὐτοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τῆς Ἐκκλη-
«σίας, καὶ ὑπὲρ τῆς δικαίας καὶ ἀναποδράστου ἀ-
«μύνης τῶν καταπιεζομένων καὶ τῶν ἐνδεῶν».
Ἐπὶ τέλει, ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ φέρων τὴν χλα-
μύδα, ὁ Ἐπίσκοπος λέγει τῷ προχειριζομένῳ:
«Δέχθητι τὴν χλαμύδα αὐτήν τὴν οὐρανόχρουν,
«διδδομένην παρὰ τοῦ ἐξοχωτάτου Τάγματος, εἰς
«αὐξήσιν τῆς εὐτυχίας σου, πεπλουτισμένην τῷ
«θυρεῶ καὶ τῷ ἐρυθρῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.
«Τῇ δυνάμει αὐτῆς εἶθε ἀσφαλῶς νὰ διασπᾶς
«τὰς τάξεις τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ ἔσαι ἀναδεί-
«κνυσαι νικητής· καὶ, πληρωθεὶς δόξης ἐν τῷ
«ἐγκοσμίῳ πολέμῳ τούτῳ, διὰ πράξεων ἡρωϊ-
«κῶν καὶ ἐξόχων, δυναθῆς ν' ἀπολαύσῃς τὸν
«θρίαμβον καὶ τὴν αἰωνίαν χαράν».

Τοιαῦτα εἰσὶν αἱ εὐχαί, ἃς ἀπαγγέλλει ὁ Καγ-
γελάριος τοῦ Τάγματος ἀγνοοῦμεν ὅμως, ἐάν
καὶ εἰς τὸν Σουλτάνον Ἀζίζ, ἰππότην τοῦ Κνη-
μιδοδέσμου γενόμενον, ἀπηγγέλησαν αἱ αὐταὶ
εὐχαί. Τὸ ἐφ' ἡμῖν ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι
σπανίως καταλληλότερον ἐβρέθησαν αὐταὶ ἢ σή-
μερον, ὅτε ὁ Ἐπίσκοπος ἀπήλυθε ταύτας πρὸς
τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων. Εἶθε δὲ αἱ εὐχαί
αὐταὶ νὰ γίνωσι σὰρξ, ἐν ἡμέρᾳ προσεχεῖ.

Ἄλλ' ἂν ἡ τελετὴ τῆς περιβολῆς τῶν παρα-
σῆμων τοῦ Κνημιδοδέσμου θυσίαν αἵματος ἀμέ-
σως μὴ φέρῃ, φορολογεῖ ὅμως τὸ ταμεῖον τοῦ
προχειριζομένου Ἰππότου. Κατὰ τὰ Ὁργανικὰ
Διατάγματα, ἐάν ὁ νέος Ἰππότης ἦναι Βασιλεὺς
ξένος, ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ χειροτονούμενος: α')
λίρας 20 ἢ φράγκα 500, ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως
τῶν Κληρικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν Ἰπποτῶν

τοῦ Οὐλνδσωρ. Τὸ ποσὸν τοῦτο πρέπει νὰ καταβάλ-
ληται, ἅμα τῆς τελετῆς τῆς χειροτονίας γενομέ-
νης, ἀπαγορεύεται δὲ ῥητῶς παρὰ τῶν Κανονι-
σμῶν ἢ πρόδοσις εἰς τὰς ἄλλας διατυπώσεις, πρὸ
τῆς πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ τούτου· β') 16 λίρας
(φράγκα 400) ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιαρχῶν, τῶν ψαλ-
τῶν καὶ τῶν κωδωνοκρουστῶν· γ') λίρας 13 (φρ.
325) εἰς ἐξ ἢ ἑπτὰ ὑπαλλήλους· δ') λίρας 60
(φρ. 1500) διὰ τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ· ε') λίρας 30
(φρ. 750) ὡς δωρεάν ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ· ς') λί-
ρας 20 (φρ. 500) ὑπὲρ τοῦ Κλητήρος τῆς μελαί-
νης βάρδου· ζ') λίρας 12 (φρ. 300) εἰς τοὺς σαλ-
πιγκτὰς τοῦ Βασιλέως· η') λίρας 2 (φρ. 50) εἰς
τοὺς ἀρχισαλπικτὰς· θ') λίρας 16 (φρ. 400) εἰς
τοὺς μουσικοὺς· ι') λίρας 4 (φρ. 100) τοῖς τυμ-
πανισταῖς· ια') λίρας 3 (φρ. 75) τοῖς μαγείροις
τοῦ Βασιλέως· ιβ') λίρας 3 (φρ. 75) τοῖς θαλα-
μηπόλοις τοῦ Βασιλέως· ιγ') λίρας 6 (φρ. 150)
τῷ ὀσοφυλακίῳ καὶ τῷ ταμείῳ τοῦ Βασιλέως.
Εἶναι ἀληθές, ὅτι θραδύτερον οἱ ξένοι βασιλεῖς
ἀπαλλάγησαν πασῶν τῶν καταβολῶν τούτων,
ἀναβαινουσῶν εἰς ὑπερπεντακισχίλια φράγκα·
ἀλλ' ὅμως οἱ ἀντιπροσωπεύσαντες τούτους εἰς
τὴν τελετὴν τῆς χειροτονίας πάντοτε προσήνεγ-
κον τῷ Τάγματι δῶρα, σχεδὸν ἴσου ποσοῦ.¹

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

ἽΟ Αὐγουστος ἐπλήκωσε, ἢ ἄκρα τοῦ χειμῶνος.

Διότι ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου ὁ καιρὸς ἀρχεταὶ
ἀποκλίνειν πρὸς τὸ ψυχρότερον· θεωρεῖται δὲ
ὁ Αὐγουστος ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος, ὡς ὁ Μάρτιος,
κατὰ τὴν ἀκόλουθον παροιμίαν, ἀρχὴ τοῦ θέ-
ρους:

ἽΑπὸ Μαρτίου καλοκαιριάζει
κι' ἀπ' Αὐγούστου χειμωνιάζει.

ἽἩ ἄλλως:

ἽΑπὸ Μαρτίου καλοκαίρι, κι' ἀπ' Αὐγούστου χειμῶνα.

Καὶ ἀντιθέτως:

Μῆτ' ὁ Μάρτης καλοκαίρι,
μῆτ' ὁ Αὐγουστος χειμῶνας.

ἽἮλθεν ὁ Αὐγουστος, * πᾶρε τὴν κάππα σου.

Διότι τὸ ψῦχος κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀρχε-
ται καθιστάμενον ἐπαισητόν.

ἽἸ Αὐγούστου τὰ βοριάσματα τὸ Μάϊ ἀναθυμῶνται.

Βοριάσματα εἶναι οἱ κατὰ τὸν Αὐγούστον
πνέοντες ἐτησῖαι, οἵτινες καθιστῶσι τὸν μῆνα
τοῦτον ἐπίσης εὐάρεστον, ὡς τὸν Μάϊον.

ἽἸ ἡλιος τοῦ Μαρτίου, τ' Αὐγούστου τὸ φεγγάρι.

ἽἸ ἡλιος τοῦ Μαρτίου καὶ τὸ φεγγάρι τοῦ Αὐ-